

BILAG 2

Debatforløb: Fremtidens daginstitutioner og fritidshjem/KKFO'er

I dette oplæg skitseres rammerne for **A)** en lokalt fagligt forankret debat- og dialogproces inklusiv en inspirationskonference, **B)** dialogprocessens sammenhæng med en politisk beslutningsproces om pædagogisk indhold og målsætninger og **C)** målsætningsdebattens sammenhæng med beslutninger om struktur og økonomi.

A) Debat om pædagogiske visioner og indhold

BUF foreslår at skabe mulighed for, at pædagogernes og lærernes stemme høres i forhold til udformningen af de pædagogiske visioner på daginstitutions- og fritidsområdet. Derfor bør der igangsættes lokale debatforløb, som skal føre til en ny retningsbestemmelse af den pædagogiske praksis. Nedenfor beskrives:

- 1) Forslag til lokale debatforløb
- 2) Forslag til inspirationskonference

Ad 1) Forslag til lokale debatforløb

De lokale debatforløb tilrettelægges i en åben proces, der giver dag- og fritidsinstitutionerne samt skolerne (der hvor skolen er samarbejdspartner, fx ift samtænkning og morgenåbent mv.) mulighed for at pege på de udfordringer og muligheder, de oplever i deres daglige praksis.

Debat og dialog skal udfolde sig på forskellige måder, herunder i forskellige fora. Det kan fx foregå ved følgende former for aktiviteter:

- Ledermøder (BU-chefernes månedlige)
- Fyraftensmøder
- Personalemøder (på de enkelte enheder)
- Distriktskonferencer
- BUF-nettet, som debatportal
- KBH 018, personalebladet

Det er hensigten, at temaerne for dialogerne formuleres af pædagogerne, således at de efterfølgende debatter kommer så tæt på deres virkelighed og vilkår som muligt.

De kan fx handle om:

- Pædagogisk Perspektivplan – hvad bør fastholdes, hvad bør fornyes?
- Justering af målsætninger for fritidshjem og KKFO – hvad vil vi med disse tilbud?
- Morgenåbent – hvorfor, hvor, hvordan?
- Samtænkning – hvordan er det gået – hvordan skal det fremover være?
- Inklusion – hvordan takler vi det i hhv dag-, fritidsinstitutioner og skoler; og hvordan takler vi det sammenhængende og tværfagligt?

***Pædagogik og Læring,
Børne- og Ungecentret.***

Der formuleres små debat- og dialogpjecer (inspirationshæfter), som siger noget om, hvordan der arbejdes i dag, og udfordrer til debat om fremtidens pædagogiske arbejde.

Der etableres en koordinationsgruppe bestående af repræsentanter for: BUPL, LFS, KLF, 1-2 BU-chefer, direktør Christine Brochdorf, kontorchef Jan Dehn, samt udviklingskonsulent Kim Stoltze Olsen (sekretær). Endvidere indgår i en referencegruppe daginstitutionsledere, fritidshjemsledere/KKFO-ledere, pædagogiske konsulenter og udviklingskonsulenter fra BUF.

Grupperne har til opgave at:

- Igangsætte debatforløbet
- Udarbejde debatoplæg (et eller flere jf ovenfor)
- Koordinere debatforløbet
- Indsamle debattørernes indlæg (herunder så de kan bruges i en opsamling)

Koordinations- og referencegrupperne er bredt sammensat af personale og faglige organisationer for at sikre, at debatoplæggene har faglig og professionel relevans for hverdagen i dag- og fritidstilbuddene, samt skolerne.

Der etableres mulighed for at kunne tilbyde eksterne konsulenter til de enkelte debatmøder. De eksterne konsulenter kan anvendes som facilitatorer til debatmøder og som sikring for at debatindlæggene indsamles og systematiseres.

Det er hensigten, at debatforløbet skal foregå i første halvår af 2008. Det skal afsluttes med en afslutningskonference, hvor der bliver fulgt op på de debatter, der har kørt i foråret. Tidsplanen for debatforløbet kunne eksempelvis se ud som følgende:

Tidspunkt	Aktivitet	Aktør
Primo marts	Etablering af koordinations- og referencegruppe	BUF
	Planlægning af evt. inspirationskonference	Koordinationsgruppe
Primo marts	Evt. engagere eksterne konsulenter	Koordinationsgruppe
	Igangsætte lokale debatfora	Koordinations- og referencegrupperne
	Lokal formulering af debattemaer	Institutions- og skolepersonale
Medio marts	Opsamling og konkretisering af debattemaer	Koordinationsgruppe og evt. eksterne konsulenter
	Udarbejdelse af debatoplæg	Koordinationsgruppe og evt. eksterne konsulenter
27. marts	Evt. afholdelse af inspirationkonference	Koordinationsgruppe
	Udsendelse af debatoplæg	Koordinationsgruppe

**Pædagogik og Læring,
Børne- og Ungecentret.**

April	Lokale debatter	Institutions- og skolepersonale, BU-chefer og pædagogiske konsulenter
Maj	Lokale debatter	Institutions- og skolepersonale, BU-chefer og pædagogiske konsulenter
	Opsamling på debat	Referencegruppe
	Evt. planlægning af afslutningskonference	Koordinationsgruppe
September	Afholdelse af afslutningskonference	Koordinationsgruppe

Ad 2) Oplæg til inspirationskonference

Som optakt til de lokale debatforløb foreslår BUF at afholde en **inspirationskonference**, hvor forskellige oplægsholdere giver deres bud på udfordringer og muligheder for det pædagogiske arbejde i dag- og fritidstilbud. Konferencens formål er at inspirere til videre debat om udvikling af visioner for og styrkelse af det pædagogiske arbejde for børn i dag- og fritidstilbud i Københavns Kommune.

Konferencen skal sætte tryk på viljen til at etablere, understøtte og respektere den lokale debat og dialog.

BUF har gode erfaringer med planlægning og afholdelse af sådanne konferencer, senest med dannelseskonferencen i DGI-byen i 2007.

Forslagene til konferencens temaer dækker både dag- og fritidsområdet. Temaerne kan være:

- Inklusion
- Sproglig udvikling
- Sammenhænge og overgange

Overskrift: ”Fremtiden for daginstitutioner og fritidshjem/KKFO’er”

Tid: 27. marts 2008 (er booket)

Sted: Øksnehallen

Deltagere: Pædagogisk personale (1-2 repræsentanter fra hvert dag- og fritidstilbud, samt skoler) og pædagogiske konsulenter fra distrikterne.

Konferencier: Trine Sick (er booket)

Program:

08:00 *Kaffe og morgenbrød*

09:00 **Velkomst v. Børne- og Ungdomsborgmester Bo Asmus Kjeldgaard**

***Pædagogik og Læring,
Børne- og Ungecentret.***

- 09:15 **Pædagogiske udfordringer i forhold til inklusion.**
Eksempelvis oplæg v. *Bent Madsen* (anerkendt forsker i inklusion ved Professionshøjskolen, Kbh).
Inklusionsbegrebet vinder indpas i det pædagogiske arbejdsfelt, ligesom der fra politisk hold stilles krav om at tilrettelægge en mere differentieret indsats, afstemt efter børnenes forudsætninger. Oplægget vil kunne kaste lys på de udfordringer, som inklusion stiller pædagogisk personale over for.
- 10:00 **Sammenhænge og overgange i børns liv**
Sætter fokus på mulighederne og potentialer ved mere helhedsorienterede, tværgående og fælles beskrevne pædagogiske grundlag (som fx kan ligge til grund for konkret samtænkning) – i tråd med BUFs og BUUs strategi.

Oplæg v. eksempelvis John Andersen, autoriseret psykolog, som har beskæftiget sig med en masse – for temaet - relevante emner. Her kan nævnes samarbejdsrelationer, kommunikation, tværfagligt samarbejde, pædagogiske læreplaner, børns sociale kompetencer m.m..
- 10:45 **Pause**
- 11:15 **Pædagogiske udfordringer i børns sproglige udvikling**
Eksempelvis oplæg v. Lars Qvortrup, dekan for Danmarks pædagogiske Universitetsskole. Børns sproglige udvikling er pædagogisk arbejdsfelt med mange interesser og interesserter på spil. Temaet går fint ned i den aktuelle københavnske debat om 5 års sprogtest, lektiehjælp i fritidsinstitutioner mv..

Alternativer kan fx være:
Leg og læring.
Eksempelvis oplæg v. Hans Henrik Knoop (lektor, DPU).
- 12:00 **Frokost**
- 13:00 **Humoristiske billeder på pædagogisk kultur.**
Eksempelvis oplæg v. Wagner & Baadsgaard, der er i stand til via levende billeder at løfte stemningen ud fra en humoristisk, kritisk tilgang til pædagogisk selvforståelse. (Var en kæmpe succes på en landsdækkende Støttepædagogkonferencen ved Nyborg Strand i 2005)
- 14:00 **Opstart til debatforløb**
Pædagoger og lærere får mulighed for at starte debatforløbet i en struktureret form (eksempelvis et ”holdningsspil” eller lign.). Zentropa vil stå for involveringsprocessen og fungere som facilitatorer og igangsættere af debatten. Debatforløbet vil foregå ved rundborde m. 8 deltagere ved hvert bord.
- 15:45 Afslutning v. Else Sommer, Direktør for BUF.

Fælles afslutning for alle deltagere - event, der medvirker til en løfterig afslutning på dagen

Ad B) Beskrivelse af den beslutningsmæssige ramme for arbejdet med indholdsbeskrivelser- og målsætninger

Der foreligger en række politiske beslutninger om revision af indhold og målsætninger på de pædagogiske områder (dag- og fritid). BUF kommer disse beslutninger i møde gennem afvikling af og opsamling på de lokale debat og dialogprocesser.

Politiske bestillinger/krav på dag- og fritidsområderne ift pædagogisk indhold/målsætninger

	Aktiviteter på dagtilbudsområdet	Aktiviteter på fritidsområdet
Særskilt	<ul style="list-style-type: none"> • Revision af Pædagogisk Perspektivplan (FAU 343/03) Herunder opfølgning på fokusområder som: læring, dannelse og arbejde med børn med særlige behov.	<ul style="list-style-type: none"> • Revidere målsætninger for fritidsområdet (BR 356/03) • Evaluere samtænkning af lærere og fritidspædagogers arbejde (BR 487/03) • Samle morgenåbning på fritidshjem på færre enheder. (Jf. budgetforlig 2008 J.nr. 2007-98714).
Fælles	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsat udrulning og forankring af BUF's delstrategier på kerneområderne. • Dagtilbudsloven: herunder sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene/ forpligtelse til at handle på børn med særlige behov/ skabe sammenhæng med kommunens Børne- og Ungepolitik.	

Det foreslåede debatforløb vil kunne honorere de politiske beslutninger om justeringer, revisioner og evalueringer af det pædagogiske arbejde gennem de lokale debatforløb, inspirationskonferencen og en afsluttende konference, der samler op på de lokalt formulerede debattemaer. Formålet er at sikre nuancerede forståelser af både hidtidige og kommende indsatser på en måde, der ligger lokalt forankret i institutionerne.

C) Kobling mellem pædagogisk indhold/målsætninger og struktur/økonomi

Der er formuleret et politisk ønske om at følge op på strukturforliget og udarbejdelsen af den nye budgetmodel ved:

- At fremlægge forslag om sanering af visse fritidsinstitutioners økonomi
- At fremlægge beslutningsoplæg vedr. struktur/økonomi

Som et led heri, skal der ske en afdækning af "hard facts" på fritidsområdet, såsom:

- KKFO'er eller fritidshjem (hvilket indtægspotentiale er der)
- Behov (prognose)
- Kapacitet
- Normering

***Pædagogik og Læring,
Børne- og Ungecentret.***

- Fysiske forhold
- Dækningsgrad
- Serviceniveau

En kobling mellem det pædagogiske indhold/målsætninger og struktur/økonomi sikrer, at den politiske beslutningstagning hviler på et oplyst grundlag, som balancerer mellem faglighed og økonomi. Herved flugter beslutningstagningen også med strukturforliget, hvor de pædagogiske visioner for skoler og institutioner også dannede grundlag for beslutningstagning.

Debatforløbet (inkl. konferencerne) skal således skabe et samspil mellem pædagogisk indhold og de strukturelle betingelser og muligheder.

Beslutningstagning om struktur/økonomi lægges dels op til BUU i forsommeren 2008 (ligesom forberedelsen af strukturforliget) – dels sigtes mod indgåelse af et bredt forlig om ”fremtidens fritid” i sensommeren 2008, forud for budgetforliget (ligesom med indgåelsen af strukturforliget). Det implementeres fra budget 2009 på linie med strukturforliget.

Justeringer som udestår, som skal drøftes med koordinationsgruppen:

- 1) Der vil være en vis tidsmæssig forskydning i forholdet mellem afdækning af ”hard facts” og den pædagogiske debat- og visionsproces. Hvordan sikres på den ene side en relativt fri og åben debat, og på den anden side en åbenhed om, at de faktiske økonomiske, organisatoriske, strukturelle og kapacitetsmæssige muligheder og begrænsninger kan spille ind i debatten – så debatten ikke foregår på et ”uærligt” grundlag?
- 2) Hvorledes kan en forældre-vinkel tænkes ind i oplægget og debatten (hvordan inddrages forældre og børn/unge konkret, og hvordan kan deres ønsker og drømme kan flyde ind i debatten – både den faglige og politiske debat)?
- 3) Kan der evt. kobles følgeforskning – eller forsøgs- og udviklingsarbejde – på debatten og de politiske beslutninger?
- 4) Hvorledes takles den aldersmæssige afgrænsning? Ift den politiske beslutningstagning er det især fritidshjems/KKFOområdet, som er i spil (strukturemæssigt, og ift. samtænkning, morgenåbent og justering af målsætningerne). Men anledningen er omvendt også fin til at rumme dagområdet (bl.a. revision af pædagogisk perspektivplan, inklusionsdebat mv.) – samt ungdomsområdet for de 12+ årige?
- 5) Hvilken relation har – eller får – dette til ”Hvert barn sin chance”; eller selvstændige initiativer fra de faglige organisationer?